

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Examensarbete

Kvinna inta position!

Kritisk diskursanalys av podcasten 'Pennticket'

Författare: Johanna Andersson och Sara Nylander

Handledare: Ann Werner

Examinator: Annelie Ekelin

Termin: VT18

Abstract

The aim of the study is to examine how feminist activists in Sweden observe and talk about social problems related to feminism to resist existing power discourses. The questions examined is: What stereotypical portrayals of women were noticed by feminist activists in the podcast 'Pennticket'?; in which manner does the feminist activists talk of these stereotypical portrayals in order to resist existing power discourses?

A critical discourse analysis was carried out on six chosen parts of the podcast Pennticket where the hosts talked about stereotypical portrayals of women and how to resist existing power discourses.

The results of the study demonstrates that the feminist activists observed and talked about three stereotypic portrayals of women; 'the responsible mother'; how 'the woman is expected to have children' and 'the attractive woman'. The resistance differed within the stereotypic portrayals of women. The feminist activists resistance of the stereotypic portrayal of 'the responsible mother' was to make the unequal parenting visible. In resisting the stereotypic portrayals of how 'the woman is expected to have children' the feminist activists talked about the importance of opening up for more acceptable categories for women who does not desire to have children. The feminist activists resistance of the stereotypic portrayals of 'the attractive women' was to make visible that mothers manners can affect their daughters and make visible what happens when women give each other compliment for their looks.

Nyckelord

Stereotype, resistance, power, feminist activists, feminism, podcast, critical discourse analysis, women, portrayals

Tack

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Ann Werner som har stötta oss genom arbetets gång. Vi vill även tacka varandra för ett gott samarbete.

Innehållsförteckning

1.0	Introduktion	1
2.0	Problembakgrund	2
2.1	<i>Feminism</i>	2
2.2	<i>Feministisk aktivism</i>	2
3.0	Tidigare forskning	4
3.1	<i>Kvinnans röst i podcasten</i>	4
3.2	<i>Feministisk aktivism i digitala medier</i>	5
4.0	Teori	7
4.1	<i>Socialkonstruktivism</i>	7
4.2	<i>Makt och motstånd</i>	8
4.3	<i>Genus</i>	9
5.0	Syfte och frågeställningar	10
5.1	<i>Problemformulering</i>	10
5.2	<i>Syfte</i>	10
5.3	<i>Frågeställningar</i>	10
6.0	Metod	11
6.1	<i>Diskursanalys som metod och teori</i>	11
6.2	<i>Feministisk kritisk diskursanalys</i>	11
6.3	<i>Faircloughs kritiska diskursanalys</i>	12
6.4	<i>Stereotyper som ett verktyg vid datainsamling</i>	13
6.5	<i>Urval och material</i>	14
6.6	<i>Tillförlitlighet och äkthet</i>	15
6.7	<i>Metodkritik</i>	16
6.8	<i>Tillvägagångssätt</i>	16
6.9	<i>Forskningsetik</i>	17
7.0	Resultat och analys	17
7.1	<i>Kvinnan som moder</i>	18
7.1.1	<i>Den ansvarstagande modern</i>	18
7.1.2	<i>Kvinnan förväntas skaffa barn</i>	21
7.2	<i>Den attraktiva kvinnan</i>	26
7.3	<i>Konsumtions- och produktionsvillkor</i>	31
7.4	<i>Tolkningsmöjligheter för mottagaren</i>	32
7.4.1	<i>Den ansvarstagande modern</i>	33
7.4.2	<i>Kvinnan förväntas skaffa barn</i>	33
7.4.3	<i>Den attraktiva kvinnan</i>	34
8.0	Sammanfattning och diskussion	36
8.1	<i>Förslag för framtida forskning</i>	37
9.0	Referenser	39

1.0 Introduktion

Digitala medier utvecklas enormt och internet har dessutom utvecklats i en mer dialogisk riktning, vilket gjort att det blivit lättare för människor att bli sin egen medieproducent (Bengtsson et al., 2017). Det är lättare att både kommunicera med andra personer och ta del av professionellt producerat innehåll genom de digitala medier som finns idag. Medierna har skapat ett större utrymme för människor att delta i offentligheten, genom att delta i samtal och diskussioner online, vilket gör det möjligt att bilda och föra fram åsikter i samhällsrelevanta frågor (Bengtsson et al., 2017). Digitala medier är ett verktyg för politiska aktörer att nå ut med sina budskap. Via digitala medier kan människor inhämta information och bilda en egen uppfattning i olika samhällsfrågor (Nord & Strömbäck, 2012). I ett demokratiperspektiv blir digitala medier centrala eftersom det finns forum där man kan debattera, vilket gör att olika åsikter och perspektiv får utrymme och kan vägas mot varandra.

I och med framväxten av digitala medier och de kommunikativa teknologiska möjligheterna har det skapats ett utrymme för kvinnor att producera och sprida feministiska budskap. Kvinnor har länge spelat en stor roll i utvecklingen av rättvisa och jämlikhet i samhället (Wendt Höjer & Åse, 2007). Digitala medierna har öppnat upp för kvinnor att kunna sprida sina budskap och bryta samhällsstrukturer, samt för att kunna spinna på nya samhällsprocesser (Bengtsson et al., 2017). I Sverige idag tar sig den feministiska aktivismen uttryck ibland annat förhandling om rum, representation och makt. Idag förekommer feminism på alla nivåer i samhället, på regeringsnivå, i institutioner och företag, i utbildningssammanhang och i människors vardagsliv. Anledningen till att bedriva feministisk politik handlar inte bara om att uppmärksamma skillnader, utan att även förändra den aktuella maktrelationen mellan kvinnor och män (Wendt Höjer & Åse, 2007).

'Pennticket' är en podcast som startades våren 2017 av de två kvinnorna Natashja Blomberg och Cissi Wallin, där huvudämnet är feminism. Sådär beskriver Blomberg och Wallin (2018) sin podcast: "Cissi Wallin och Natashja "Lady Dahmer" Blomberg tar med dig på en resa från barndomens flickor till dagens

kvinnor. Vad innebär det att vara kvinna? Varför är feminister så arga? Går det att leva som man lär och hur kollar man om man har hängpattar?”. Enligt Blomberg och Wallin (2018) är syftet med 'Pennticket': “Vår önskan är att folkbilda hela Sverige. Kanske skapa en folkrörelse. Vara den där inkörsporten. Att få bråka och triskas och aktivista och gå på a men framförallt erbjuda feministiskt samtal i lättsmält och lättillgängligt format.” (Blomberg & Wallin, 2018).

2.0 Problembakgrund

I detta avsnitt presenteras bakgrundsinformation som är relevant för studien. Först kommer begreppet feminism förklaras och därefter feministisk aktivism.

2.1 Feminism

Enligt Gemzöe (2003) syftar feminismen till att ifrågasätta de icke jämställda förhållandena mellan kvinnor och män och agera för att förändra dessa förhållanden för att samhället ska bli mer jämställt. Enligt Freedman (2003) kan feminismen även ses som en politisk rörelse som kan förklaras ha som mål att motverka diskriminering av kvinnor och uppmärksamma kvinnors underordnade ställning i samhället. Det faktum att kvinnor är underordnade och förtryckta på grund av sitt kön går enligt Gemzöe (2003, s. 16) att se inom alla samhällsområden.

2.2 Feministisk aktivism

Det finns olika sätt att forska inom feminism och ett av dessa är kvinnors politiska deltagande (Lundberg & Werner, 2016). Cuesta & Liinason (2016) definierar och skriver om feministisk aktivism i Sverige idag. De beskriver att berättelser som feministiska aktivister producerar leder till konkret förändring i språkbruk, i pedagogiska modeller, i lagstiftning, i rekryteringsprocesser och i kulturpolitik. Detta genom aktioner, workshops, demonstrationer, vid möten och på festivaler, i texter och i samtal. Det skapar också en förändring hos oss människor, i de relationer vi har till varandra och i samhället. Feministisk aktivism skapar därmed berättelser som är performativa, det vill säga berättelser som är förändrande (Cuesta & Liinason, 2016, s. 15).

Feministisk aktivism utgår ifrån vardagslivets erfarenheter, så som de upplevs inom specifika sociala, ekonomiska, politiska, och geopolitiska relationer (Cuesta & Liinason, 2016, s. 21). I Sverige idag tar sig den feministiska aktivismen uttryck i förhandling om rum, representation och makt (Cuesta & Liinason, 2016, s. 21). Feministiska aktivister granskar hur genus förkroppsligas och representeras/ artikuleras genom rasifiering, sexualitet och klass, detta genom politiska handlingar som syftar till att förändra samhället. Det förändrar inte bara samhället, utan även feminismen (Cuesta & Liinason, 2016, s. 21).

Feminism kan exempelvis förekomma i sociala rörelser, vilket är när flera individer går ihop som ett kollektiv och tillsammans använder sina resurser för att uppnå gemensamma mål och utövar olika typer av kollektiv handling genom protester och mobilisering av grupper. Sociala grupper innebär inte bara demonstrationer, protester och direktaktioner, utan även diskussioner och förhandlingar i gruppen kring erfarenheter, aktiviteter och målsättningar (Cuesta & Liinason, 2016, s. 82).

Enligt Cuesta & Liinason (2016) förenas feministisk aktivism av tre centrala begrepp som utgör kärnan för de politiska handlingar som samtida feministiska aktivister och det är makt, känslor och solidaritet. Makt är något som feministiska aktivister utmanar, genom att själva ta makt och för att ändra makt. Känslor skapar kunskap och stärker den feministiska gemenskapen. Känslor påverkar både det individuella planet, men även det kollektiva. Känslor uttrycker motstånd mot sociala orättvisor, genom att uppmärksamma exkluderingar eller ifrågasätter normer. Det tredje begreppet är solidaritet som handlar om socialt värde, då man i den feministiska aktivismen utgår från det intersektionella, vilket handlar om att man visar en empatisk förståelse för olikheter mellan människor (Cuesta & Liinason, 2016, ss. 19-20).

Cissi Wallin och Natashja Blomberg talar om och diskuterar feministiska frågor i sin podcast 'Pennticket' och eftersom vi benämner dem i vår studie som feministiska aktivister, anser vi att det är relevant att ta upp begreppet feministisk aktivism för att få en förståelse och förklaring vad begreppet innebär och varför vi valt att använda oss av det.

3.0 Tidigare forskning

I det senaste avsnittet diskuterades feminism och feministisk aktivism generellt. I detta avsnitt tas istället studier upp som handlar om feministisk aktivism och feministiskt innehåll i digitala medier samt slutsatser som dragits inom sådan forskning.

3.1 Kvinnans röst i podcasten

I Tiffes och Hoffmanns (2016) studie vill författarna undersöka vilka feministiska konsekvenser en podcast som drivs av kvinnor får, då kvinnors röster ofta blir marginaliserade. Samt hur kvinnliga röster behandlas på ett annorlunda sätt i en podcast gentemot tidigare i radiosändningar och vad kvinnliga podcastare betyder för feministiska mediastudier. I en värld där kvinnor blir lärda att ta lite plats och vara tysta är det enligt Tiffie och Hoffmann (2016) extra viktigt att det blir fler och fler podcasts som drivs av kvinnor. Tiffe och Hoffman (2016, s. 118) menar även att podcasting tillåter kvinnor och andra minoriteter att få tillgång till att kunna sprida sina budskap genom medier med mycket färre begränsningar än tidigare. Det finns exempelvis inga regler om hur kvinnor får tala och ju mer kvinnor är sig själva desto bättre. I studiens slutdiskussion talar författarna om podcasting som ett verktyg för kvinnor att bryta sig ur de gamla traditionerna där kvinnan är underordnad i medier (Tiffie och Hoffmann, 2016).

En annan studie som tittar på kvinnans röst i audiella digitala medier är Mottrams (2016) undersökning. Mottram (2016) har tittat på hur den kvinnliga icke-auktoritära rösten påverkar kvinnor som arbetar med podcasting. Enligt Mottram (2016, s. 66) är podcastpubliken mer öppen för olika typer av röster vilket skapar större utrymme för den kvinnliga rösten. Podcastpubliken ansåg enligt Mottram (2016, s. 63) att ju mer intim relation en podcastare har med sina lyssnare gjorde att lyssnarna värderade autentiska personligheter snarare än att podcastaren har en traditionell hierarkisk auktoritär stil. Publiken ansåg även att om en podcastare var autentisk var den också mer vänlig, trovärdig och en god källa för information. Samt betonade många lyssnare att podcastaren kändes som en vän till dem om de var

autentiska. På grund av mediets art kan auktoritet i röst klassificeras annorlunda i podcasts än i andra kommunikationsmedel (Mottram, 2016).

Det gemensamma för dessa två studier om kvinnans röst i podcasten är att podcasten anses gynna kvinnor genom att den kan ses som ett verktyg som möjliggör för kvinnors röster att bli hörda. Det som skiljer studierna åt är att Tiffes och Hoffmanns (2016) studie handlar främst om att podcasten i sig är ett viktigt verktyg för kvinnor att ta sig ur gamla mönster där kvinnors röster tidigare har marginaliserats i medier, medan Mottrams (2016) studie handlar mer om podcastpublikens inställning till olika röster, vilket främjar kvinnors röster. Då dessa artiklar visar på podcastens alternativa möjlighet för kvinnors röster att bli hörda anser vi att det är intressant att studera kvinnor i allmänhet och feministiska aktivister i synnerhet som använder sig av podcasten som ett instrument för att uttrycka åsikter som rör kvinnors ställning i samhället.

3.2 Feministisk aktivism i digitala medier

I Shawns artikel (2016) undersöker författaren kampanjen och Instagramkontot 'Bye Felipe' som är ett exempel på feministisk aktivism i sociala medier. Med denna feministiska kampanj delar människor med sig av skärmdumpar på sexuella trakasserier och sexuella påhopp från män, utifrån olika dejtingsidor som exempelvis OKCupid och applikationer som Tinder. 'Bye Felipe' är en feministisk kampanj eftersom det är en grupp som ger utrymme för diskussion om sexism och sexuella trakasserier (Shawn, 2016, s. 1). I artikeln utforskar författaren debatter och teman som utspelas i kommentarerna 'Bye Felipe' och har därmed använt sig av ett retoriskt tillvägagångssätt som heter 'intensification' som handlar om att man samlar ihop exempel på olika typer av diskurser för att synliggöra diskursivt mönster (Shawn, 2016, s. 2). I artikeln har författaren tagit fram teman som könsförväntningar, etiska argument om att skämma ut någon eller ett kollektiv och artikulation av feministiska påståenden som svar på provokation (Shawn, 2016, s. 8). 'Bye Felipe' är inte en lösning för sexuella trakasserier online och hot mot kvinnor på dejtingsidor, men det hjälper dock till att belysa hot som kvinnor möter i dessa utrymmen och ramar in samhällsproblem, med skadliga effekter på

människors liv och förväntningar på relationer. Man kan tydligt se att 'Bye Felipe' som kampanj har blivit ett internetfenomen som lyfter upp ett antal diskursiva politiska punkter (Shawn, 2016, s. 8).

I en annan studie skriven av Stache (2014, s. 162) diskuteras potentiella fördelar och fallgropar med användningen av hashtag i feministisk aktivism. Stache (2014, s. 162) benämner att sociala medier är ett verktyg för feministiska aktivister för att kunna nå ut och få stor räckvidd. I vårt moderna tekniska samhälle förmedlas budskap om feminism i form av hashtags, memes och videoklipp. Ett exempel på en kampanj som använder sig av hashtags är #HeForShe, som startades av Emma Watson som syftade till att få män att bli feminister och få dem att göra en insats för kvinnors rättigheter lika mycket som kvinnor gör (Stache, 2014, s. 162). Enligt Stache (2014, s. 162) kan hashtags fungera på ett sätt där en dialog eller ett samtal fortsätter utanför dess ursprung och där flera aktivister kan använda sig av samma hashtag. Det blir ett sätt att samla ett uttryck som flera använt sig av på ett och samma ställe. Genom det gör det en anmärkning i det offentliga. En fallgrop med hashtags är när den används utöver det syfte och budskap som den är ämnad för. Enligt Stache (2014) så är sammanfattningsvis hashtags ett bra tillvägagångssätt att låta en grupp av medlemmar som arbetar för rättvisa kunna få visa ett allmänt stöd, men det är inte ett bra verktyg för att undervisa dem som inte är medvetna eller bryr sig om kampanjens syfte. Det är en skillnad på att prata om jämställdhet och göra permanenta förändringar för vidareutveckling av feministiskt arbete. Det är viktigt att öka medvetenheten, men en hashtag kan inte stå för den politiska och samhälleliga förändringen (Stache, 2014, s. 163).

Det dessa två studier har gemensamt inom feministisk aktivism är att de båda använder sig av sociala medier som ett verktyg för att utföra feministisk aktivism. Båda sätten skapar även diskussioner och samtal mellan människor och synliggör även befintliga samhällsproblem. I Shawns (2016) studie om Instagramkontot 'Bye Felipe' kommer författaren fram till att den feministiska kampanjen synliggör hot som kvinnor möter på dejtingsidor och ramar in samhällsproblem. Men dock är det ingen lösning för sexuella trakasserier online och hot mot kvinnor på dejtingsidor. Medan Stache (2014) är hashtags ett bra tillvägagångssätt att låta en grupp av

medlemmar som arbetar för rättvisa kunna få visa ett allmänt stöd, men det är inte ett bra verktyg för att undervisa dem som inte är medvetna eller bryr sig om kampanjens syfte. Då många studier har gjorts på feministisk aktivism på Instagram har vi därför valt att studera feministisk aktivism i ett annat digitalt medium.

4.0 Teori

4.1 Socialkonstruktivism

Socialkonstruktivismen kan ses som ett flertal teorier inom kultur och samhälle (Barlebo Wenneberg, 2010). Winther Jörgensen & Phillips (1999/2000, ss. 11-12) tolkar Burrs fyra utgångspunkter som sammanbinder det socialkonstruktivistiska fältet på följande sätt. Den första handlar om att kunskapen människan har om världen inte kan ses som en objektiv sanning. Människan skapar sin sanning utifrån de kategorier som finns dem tillgängliga. Den andra utgångspunkten handlar om den kunskapen människan har är påverkad av kultur och historia. Det som har hänt tidigare påverkar hur människor idag registrerar och representerar världen. Genom diskursivt handlande bevaras vissa sociala mönster och andra försvinner. Den tredje handlar om att genom social interaktion skapar människor kunskap om den världen de lever i. Gemensamma sanningar skapas genom sociala interaktion där människor förhandlar om vad som är sant och falskt. Den sista utgångspunkten handlar om det samband som finns mellan sociala handlingar och kunskap. Om världen konstrueras på ett visst sätt kommer vissa handlingar bli acceptabla och andra inte (Winther, J & Phillips, 1999/2000 ss. 11-12).

I Barlebo Wennerbergs (2010, s. 13) tolkning av socialkonstruktivismen talar författaren om olika former av socialkonstruktivism. Den som är intressant för denna studie är den, där socialkonstruktivismen blir en kunskapsteori, där den kunskapen människan har om världen är uteslutande socialt konstruerad genom språket (Barlebo Wenneberg, 2010, s. 14). Sociala och irrationella faktorer som makt och intressen är det som påverkar vilken kunskap människan har om världen (Barlebo Wenneberg, 2010, s. 81). Kunskap om världen skapas genom

konventioner, vilket betyder att människor formar kunskapen om verkligheten genom förhandling och överenskommelse (Barlebo Wennerberg, 2010, s. 82).

I denna studie är socialkonstruktivismen som teori viktig eftersom vi vill undersöka hur feministisk aktivism uttrycks, hur alternativa sanningar uppmärksammas och hur kunskap om verkligheten förhandlas genom språket.

4.2 Makt och motstånd

En teoretiker som intresserade sig för makt och motstånd var Michael Foucault (Foucault, 2002). Enligt Foucault (2002, s. 110) kopplas makt och vetande ihop genom talet. Talet menar han kan ses som både ett maktinstrument och en makteffekt (Foucault, 2002, s. 110). I Nilssons (2008, s. 85) tolkning av Foucaults texter beskrivs makt som något som inte går att äga. Makt förklaras också som dynamisk och något som kan förändras över tid (Nilsson, 2008, s. 86). I Hörnqvist (1996, s. 29) tolkning beskrivs Foucaults maktbegrepp som en relation mellan människor, även definierat som ett styrkeförhållande mellan människor eller grupper som ständigt är verksamma och rörliga. Dessa styrkeförhållande mellan människor eller grupper har sin grund i olikheter ibland annat kön, ålder och etnicitet (Hörnqvist, 2012, s. 12). Kortfattat går det även att beskriva makt som "momenta styrkeförhållanden i en ständig kamp" (Hörnqvist, 1996, s. 36). Foucault intresserade sig för studerandet av maktens mikrofysik och maktrelationer i vardagliga situationer (Hörnqvist, 1996, s. 43). För att synliggöra maktrelationer måste var och en av maktrelationerna studeras och beskrivas både i sig själv men även i relation till varandra (Hörnqvist, 1996, s. 30). För att begripa hur ett samhälle fungerar menar Hörnqvist (2012, s. 10) att maktbegreppet är centralt.

Makt sägs enligt Foucault ständigt vara i omlopp, aldrig helt vara på en sida och utmanas hela tiden (Hörnqvist, 1996, s. 30). Där makt utspelar sig finns det även motstånd (Nilsson, 2008, s. 92). Makten och motståndet är i beroende av varandra och kan inte existera utan varandra (Foucault, 2002, s. 103). Motståndets ändamål är att utjämna ojämna maktrelationer (Hörnqvist, 1996, s. 243).

Ett betydelsefullt begrepp som Foucault använde för att förklara maktrelationer är diskurs (1989). Foucault beskriver begreppet som så att diskurs innebär ”praktiker som formar de objekt om vilka de talar” (Foucault, 1989, s. 49). Genom ett socialt samspel mellan människor sägs diskurser styra deras uppfattning av världen och verkligheten. Enligt Foucault (1989) går det inte att ha någon kunskap bortom diskurser och menar därför att allt är diskursivt. Då vi i denna studie vill studera hur feministiska aktivister gör motstånd mot befintliga maktdiskurser är Foucaults maktbegrepp relevant.

4.3 Genus

Begreppet genus kan definieras olika beroende på sammanhanget och utifrån vilken genusvetaren som talar om begreppet, då de kan ha olika uppfattningar om genus (GENUS.se, 2016). Denna studie utgår från Judith Butlers sätt att se på genus. Judith Butler är en verksam professor i retorik och litteraturvetenskap. Butler arbetar både med klassisk och modern kontinentaleuropeisk filosofi och feministisk teori (Rosenberg, 2005, sid. 8). Under 1900-talet har termen performativitet ofta knutits till Butlers genusteori. Performativitet är aktivt verksamma processer, där kön/genus, sexualiteter, etniciteter och andra avgörande sociala kategorier, är något som aktivt skapas av sociala praktiker. Detta är ett förhållningssätt som kännetecknar socialkonstruktivismen, där den sociala världen är socialt konstruerad (Rosenberg, 2005, s. 14-15). Butler anser att inom feministisk teori är begreppen ’kön’ och ’genus’ viktiga verktyg. Där ’kön’ och ’genus’ är performativt, det är inte något som en människa *är* utan det är något som *görs*. Beroende på hur en människa yttrar sig och betar sig skapar och reproduceras de tankar och föreställningar som finns kring kön. Det kan handla om hur vi t.ex. handlar, talar, tänker, rör oss och klär oss. När något inte uppfattas som typiskt manligt eller kvinnligt ifrågasätts och görs det motstånd mot föreställningar kring absoluta sanningar kring kön, genus och sexualitet (Rosenberg, 2005, s. 15). Ett begrepp som är sammanhängande med performativitet är Michel Foucaults diskursbegrepp (Rosenberg, 2005, s. 15). Vi anser att det är relevant att använda oss av Butlers genusteori för att vi i denna studie är intresserade av att studera hur man kan påverka framställningar kring kön.

5.0 Syfte och frågeställning

5.1 Problemformulering

Kvinnor har historiskt sett varit underordnade män och har länge kämpat för att få samma möjligheter och rättigheter som män (Freedman, 2003). Dagens medielandskap har gjort det enklare för kvinnor att få sina röster hörda och därmed också kunnat sprida feministiska budskap (Drüeke & Zobl, 2012). Eftersom kunskapen människan har om verkligheten är socialt konstruerad genom språket (Barlebo Wenneberg, 2010) och genus ses som performativt (Rosenberg, 2005) anser vi att det därför är viktigt att studera hur feministiska aktivister talar om kvinnor i samhället för att göra motstånd mot befintliga maktdiskurser där kvinnor är underordnade män. Om en alternativ bild av vad som är sant och acceptabelt presenteras för samhället kan det kanske generera i ett mer jämställt samhälle. Som vi har visat i avsnittet för tidigare forskning kan just podcasten som verktyg vara en möjlighet för kvinnor att få sina röster hörda (Tiffes & Hoffman, 2016; Mottram, 2016) därför anser vi att det skulle vara intressant att studera hur feministiska aktivister verkar för jämställdhet i en podcast.

5.2 Syfte

Syftet med studien är att genom en kritisk diskursanalys studera hur feministiska aktivister i Sverige uppmärksammar och talar om samhällsproblematiseringar som är kopplade till feminism för att göra motstånd mot befintliga maktdiskurser. Fokus kommer att riktas mot att undersöka hur feministiska aktivister talar om stereotypa framställningar av kvinnan.

5.3 Frågeställningar

- Vilka stereotypa framställningar om kvinnan uppmärksammas av feministiska aktivister i podcasten Pennticket?
- Hur talar feministiska aktivister om dessa stereotypa framställningar om kvinnan för att göra motstånd mot befintliga maktdiskurser i podcasten Pennticket?

6.0 Metod

6.1 Diskursanalys som teori och metod

Metoden som är vald för denna studie är en diskursanalys. Bryman (2011, s. 474) beskriver diskursanalys som en metod som kan tillämpas på olika former av kommunikation som samtal och texter. Enligt Winther, Jørgensen och Phillips (1999/2000, s. 10) är diskursanalys ett socialkonstruktivistiskt angreppssätt som ska ses som ett helt paket där teori och metod är sammanknutet. Detta medför att diskursanalysen både kommer att användas som metod och teori vid analys. Enligt Bergström och Boréus (2012) innebär en diskursanalys en granskning av samhällsfenomen där det som står i fokus är språket. Språket i sig återger inte verkligheten utan den medverkar till att forma den, det är heller inte bara en källa för information och kommunikation utan är det som producerar och reproducerar den sociala världen (Winther Jørgensen & Phillips 1999, s. 16). Bergström och Boréus (2012) menar också att en diskursanalys är en passande metod när maktfrågor ska behandlas, exempelvis studerandet av könsmakt, vilket är av intresse för denna studie. Då syftet med denna studie är att generera kunskap om hur feministiska aktivister uppmärksammar och talar om samhällsproblematik som är kopplad till feminism för att förhandla och utmana makt anser vi att en kritisk diskursanalys därför är en passande metod.

6.2 Feministisk kritisk diskursanalys

Det går att förhålla sig till den socialkonstruktivistiska diskursanalysen på fler olika sätt (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000). Inriktningen som valts för denna studie är den kritiska diskursanalysen. En kritisk diskursanalys har som uppdrag att belysa hur diskursiva praktiker bevaras genom sociala interaktioner och handlingar med fokus på ojämlika maktförhållanden (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 69), vilket leder oss in på den feministiska kritiska diskursanalysen. Den feministiska kritiska diskursanalysen, även kallad Feministisk KDA används när man vill titta på hur maktrelationer är diskursivt producerade, förhandlade och utmanade genom text och tal (Lazar, 2005). En feministisk kritisk diskursanalytiker vill kritisera diskurser som upprätthåller patriarkal social ordning,

där män har mer makt än kvinnor (Lazar, 2005, s. 5). Precis som i en kritisk diskursanalys ser en feministisk kritisk diskursanalytiker på diskurs som en social praktik där undersökningens fokus ligger på meningsskapandet i tal- och skrivspråk (Lazar, 2005), där målet är att kartlägga samband mellan språkbruk och social praktik (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000).

6.3 Faircloughs kritiska diskursanalys

Det som utmärker Faircloughs kritiska diskursanalys är att diskurs inte bara ses som konstituerande utan även konstituerad (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 67). Diskurs är en sorts social praktik som både omformar och reproducerar identiteter, sociala relationer och kunskap och samtidigt formas av andra strukturer och sociala praktiker (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 71). I Faircloughs modell för kritisk diskursanalys beskrivs även diskurs som “ett sätt att tala som ger betydelse åt upplevelser utifrån ett bestämt perspektiv” (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 72). Enligt Winther Jørgensen och Phillips (1999/2000 s. 73) menar Fairclough att diskurser bidrar till att skapa kunskaps- och betydelsesystem, sociala relationer och sociala identiteter. Syftet med en kritisk diskursanalys är att avslöja den funktion som en diskursiv praktik har för att upprätthålla ojämlika maktförhållanden (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 70) och genom kartläggning se samband mellan språkbruk och social praktik (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 76).

Vid analys av texter är det viktigt att fokusera på den kommunikativa händelsen, även kallat språkbruk (exempelvis en film eller ett politiskt tal) och diskursordningen, de olika diskursarter som används i en specifik social institution (1999/2000, s. 73). Ett språkbruk är en kommunikativ händelse och varje fall av detta har tre dimensioner: text, diskursiv praktik och social praktik. Vid empirisk forskning om kommunikation och samhälle kan denna modellen användas (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 74). Vid en diskursanalys av en kommunikativ händelse ska analysen ske i tre steg. Man ska titta på textens karaktärsdrag (text), produktions- och konsumtionsprocesser som är kopplade till texten (diskursiv praktik) samt den kommunikativa händelsen som en del av den större sociala praktiken (social praktik) (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 74).

Vid analys av texten ska det som faktiskt sägs och det som kan underförstås i texten kartläggas (Bergström & Boréus, 2012, s. 376). Analys av texten fokuserar även på formella drag hos texten, så som vokabulär, grammatik och sammanhang mellan satser (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 75). I denna studie kommer vi i textanalysen titta på vilka stereotypa framställningar av en kvinna som de feministiska aktivisterna Cissi Wallin och Natashja Blomberg talar om, samt det underförstådda i det de säger om dessa stereotypa framställningar. Vid analys av den diskursiva praktiken ligger fokus på hur texten produceras och konsumeras (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 75). Vi kommer vid analysen av den diskursiva praktiken att titta på hur Cissi och Natashja genom podcasten som medium talar om de stereotypa framställningar som finns om kvinnan, samt vilka tolkningsmöjligheter detta medför för konsumenten, som i detta fall är lyssnaren. Vid analys av den sociala praktiken sätter man diskursen i ett större sammanhang, i en social kontext där avsikten är att se vad texten och den diskursiva praktiken har för påverkan på diskursordningen och den bredare sociala praktiken (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 75). Detta kommer vi att göra genom att titta på vilka möjliga konsekvenser det Cissi och Natashja säger om stereotypa framställningar av kvinnan kan få för den sociala praktiken. För att kunna analysera den bredare sociala praktiken krävs ytterligare teorier utöver diskursanalysen (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, s. 75). Detta gör att vi inte kommer att kunna säga exakt hur det Cissi och Natashja säger om stereotypa framställningar av kvinnan kan påverka den bredare sociala praktiken.

6.4 Stereotyper som ett verktyg vid datainsamling

Vid insamling av data kommer vi att utgå ifrån Stuarts Halls sätt att se på stereotyper och använda detta som ett verktyg. Stereotyper förenklar människor till några enkla, väsentliga egenskaper som representeras som fasta av naturen. Stereotyper kan delas in i fyra kriterier, konstruktionen av 'andra' och exkluderande, stereotypisering och makt, fantasins roll och fetish (Hall, 2013, s. 247). Hall (2013, s. 247) har tolkat Richard Dyers förklaring om stereotyper som en splittringsstrategi, som handlar om att skilja på det normala, avvikande och det som inte är accepterat och utesluter allt som inte passar in (Hall, 2013, s. 247).

Enligt Hall (2013, s. 248) upprätthåller stereotyper sociala och symboliska system, där det sätter upp symboliska gränser över vad som är normalt och avvikande, accepterande och inte accepterande, det som passar in och inte passar in. Det som inte passar in eller är avvikande från det normala blir exkluderade och stereotypiskt skildrat vilket i sin tur skapar ett 'vi' och ett 'dem'. I och med att det finns ett 'vi' och ett 'dem' kan stereotyper kopplas till makt, där ojämlikheter finns. Makt är vanligtvis riktad direkt mot det som inte passar in eller är avvikande. Hall (2009, s. 248) beskriver även Foucaults syn på stereotyper, där Foucault menar att stereotypisering är ett slags makt- och kunskapsspel som klassificerar människor enligt normer och konstruerar dem exkluderade.

6.5 Urval och material

I kvalitativa studier är det vanligt att ett målstyrt urval görs (Bryman, 2011, s. 350), vilket även har gjorts till denna studie. Med ett målstyrt urval menas att specifika enheter väljs ut som kan kopplas till forskningsfrågorna som formulerats (Bryman, 2011, s. 350). Ett målstyrt urval går inte under kategorin sannolikhetsurval vilket gör att resultaten inte kan generaliseras till populationen (Bryman, 2011). I och med vår urvalsmetod går det alltså inte säga något om hur alla feministiska aktivister talar om stereotypa framställningar av en kvinna för att göra motstånd mot maktdiskurser. Målet med denna studie är istället att synliggöra och kartlägga teman för de stereotypa framställningar av kvinnan som Cissi och Natashja som feministiska aktivister talar om för att göra motstånd mot befintliga maktdiskurser.

Anledningen till att 'Pennticket' som podcast är intressant att analysera är för att det är en uttalad feministisk aktivistisk podcast med mål att folkbilda Sverige. Eftersom att vi vill lyssna på hur feministiska aktivister talar om stereotypa framställningar av kvinnan, började vi urvalsprocessen genom att gå igenom alla titlar och beskrivningar för samtliga publicerade avsnitt till och med avsnitt 37. Därefter valdes sedan två avsnitt ut där ämnen som togs upp i beskrivningen ansågs vara mest relevanta för att kunna svara på studiens frågeställningar. Materialet som valdes ut för studien är följande två avsnitt:

‘Genushäxor - #5’ med tillhörande beskrivning: “”Låt flickor vara flickor och pojkar pojkar!”), brukar det låta. Men vad gör egentligen könsroller med oss? Varför skrämmer (uppenbarligen) en liten kille i prinsessklänning skiten ur så många? Och varför banar Natashja leksaksbilar medan Cissi bara köper fler?” (Blomberg & Wallin, 2017, 19 maj).

‘Kvinna inta position! - #14’ med tillhörande beskrivning: “Vi tilldelas en snäv kostym (prinsessklänning) redan från start. Sen växer vi upp som tjejer i ett patriarkat fullt av oskrivna regler för att slutligen tilldelas den politiska positionen kvinna. Vad gör en “riktig kvinna” egentligen? Hur ser hon ut? Vad förväntas av henne? Hur bemöts hon? Vad innebär det egentligen att kvinnofieras? Cissi och Natashja orerar och spekulerar och sätter ord på det som skaver i vanlig ordning” (Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli).

I avsnittet ‘Genushäxor - #5’ pratar de om könsroller och vad det gör med oss, vilket ansågs vara relevant för det vi vill undersöka då det är kopplat till stereotyper. Det andra avsnittet ‘Kvinna inta position! - #14’ ansågs vara passande då Natashja och Cissi talar om kvinnan och hur hon ska vara, se ut och vad som förväntas av henne och så vidare. Vilket kan kopplas till de vi vill undersöka, hur de pratar om den stereotypa framställningen av en kvinna.

6.6 Tillförlitlighet och äkthet

För att bedöma en kvalitativ undersökning går det att använda sig av kriterierna *tillförlitlighet* och *äkthet* (Bryman, 2011, s. 353). För att studien ska vara tillförlitlig krävs *trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet* och en *möjlighet att styrka och konfirmera*. För tillförlitligheten ska bli så hög som möjligt i denna studie kommer vi vara två som analyserar samma material, ha täta beskrivningar om kulturen vi analyserar för att resultaten ska bli så pass överförbara i en annan miljö som möjligt, redogöra för alla steg i forskningsprocessen, samt inte låta våra personliga värderingar påverka studiens utförande (Bryman, 2011, ss. 354-356). För att kriterierna för äkthet ska uppnås krävs det att vi i studien ger en rättvis bild av de åsikter och uppfattningar som finns hos dem vi studerar (Bryman, 2011, s. 357) .

6.7 Metodkritik

En kritisk diskursanalys har både för- och nackdelar. Bergström & Boréus (2000) talar om diskursanalysens fördelar. Genom att använda sig av en diskursanalys går det att få en mer komplex bild av vilken roll språket har i en diskurs.

Diskursanalysen kan även ses som ett mångsidigt och viktigt verktyg för att analysera makt (Bergström & Boréus 2000, s 255). Då den kritiska diskursanalysen är en kvalitativ forskningsmetod (Bryman, 2011) är den tolkande, vilket betyder att de lägger tyngden på förståelse av den sociala verkligheten utifrån hur aktörerna i en särskild miljö tolkar denna verklighet (Bryman, 2011, s. 341). Nackdelar med den kritiska diskursanalysen enligt flera forskare är just att diskursanalysen är tolkande, eftersom tolkningar är svåra att mäta då alla människor tolkar på olika sätt (Machin & Mayr 2012, ss. 208-209). I och med att kritik riktas mot tolkandet i den kritiska diskursanalysen är det av stor vikt att för denna studie noggrant presentera tillvägagångssättet och analysen av materialet för att öka studiens tillförlitlighet (Bryman, 2008, s. 354).

6.8 Tillvägagångssätt

Vid insamling av material började vi med att lyssna igenom de två valda avsnitten för att få en överblick över vad Cissi och Natashja talar om. Andra gången vi lyssnade på avsnittet lyssnade vi aktivt efter vilka stereotypa framställningar av en kvinna Cissi och Natashja talade om. Därefter diskuterade vi de stereotypa framställningar vi identifierat samt hur Cissi och Natashja gjorde motstånd mot dessa. Tredje gången vi lyssnade transkriberade vi delar av det motstånd Cissi och Natashja gjorde mot stereotypa framställningar av kvinnan för att kunna göra en kritisk diskursanalys på dessa. I och med att vi lyssnade igenom avsnitten flera gånger anser vi detta öka tillförlitligheten i studien eftersom vi reducerar risken att vi missat något motstånd mot någon stereotyp framställning av kvinnan. I och med att vi är två som har lyssnat på avsnitten anser vi det också ha höjt tillförlitligheten eftersom detta också reducerar risken att vi missat att notera något motstånd. Eftersom det är fri tillgång till materialet har vi kunnat gå tillbaka för att kontrollera det som Cissi och Natashja säger för att säkerställa det de säger.

6.9 Forskningsetik

Stora krav ställs idag på forskning då den har en viktig roll i dagens samhälle (Vetenskapsrådet, 2017). Som forskare är det i högsta grad viktigt att ta sitt ansvar gentemot medverkande och de som indirekt kan påverkas av forskningen och forskningsresultatet. Enligt forskningskravet ska forskning vara relevant för samhället och leda till en bättre livskvalitet, miljö eller hälsa (Vetenskapsrådet, 2017, s. 13). Materialet i denna studie har gjorts offentligt av skaparna och finns tillgängligt för alla som har tillgång till internet. Därmed bedömer vi att materialet är forskningsetiskt godkänt att observera och analysera. Eftersom materialet är offentligt är det möjligt för andra att ta del av det för att göra vidare studier och verifiera att det som vi anger sägs faktiskt sägs. I och med att studien görs på ett redan inspelat material kommer ingen att behöva medverka anonymt vilket medför att vi inte behöver ha individskyddskravet i åtanke.

7.0 Resultat och analys

I detta kapitlet presenteras de teman som identifierats i det empiriska materialet. Vi identifierade teman i vårt material genom att lyssna igenom det flera gånger och lyssna efter ord och diskussioner som återkom, och som Cissi och Natashja framställde som viktiga genom att betona dem eller tala om dem länge.

Inledningsvis presenteras de teman vi identifierat genom citat från Cissi Wallins och Natashja Blombergs podd 'Penntricket' där de talat om de aktuella temana. Citaten kommer därefter att analyseras, enligt Faircloughs tredimensionella modell samt kopplas samman med de utvalda teorierna för denna studie. De teman vi identifierat inkluderar både stereotypa framställningar av hur en kvinna förväntas vara och hur Cissi och Natashja talar om dessa framställningar. För att identifiera de stereotypa framställningar av en kvinna i materialet använde vi Halls (2009) sätt att se på stereotyper.

7.1 Kvinnan som moder

Ett tema som tas upp vid ett flertal tillfällen i de två avlyssnade avsnitten av podcasten 'Pennticket' är kvinnan som moder, samt kvinnans relation till barnet och fadern. Inom detta tema identifierades två underkategorier, 'den ansvarstagande modern' och 'kvinnan förväntas skaffa barn'. Dessa två underkategorier ställer vi inte emot varandra utan analyserar istället dem parallellt eftersom Cissi och Natashja både talar om att kvinnan förväntas skaffa barn och när hon har barn förväntas hon vara den ansvarstagande modern. I den stereotypa framställningen av en kvinna är kvinnan inte antingen eller utan hon förväntas gå in i båda rollerna.

7.1.1 Den ansvarstagande modern

I materialet som samlats in talar Natashja och Cissi om den stereotypa framställningen av en kvinna som den ansvarstagande modern. De talar om att det är modern som ska ta hand om familjen och barnen och att hon har högre ansvarskrav än fadern. Samtidigt som modern förväntas ta mer ansvar ska hon även släppa på kontrollen i föräldraskapet.

I temat 'den ansvarstagande modern' identifierade vi den stereotypa framställningen av kvinnan när Cissi och Natashja talar om hur modern respektive fadern har olika egenskaper i föräldraskapet, där modern förväntas ta mer ansvar än fadern. Om modern inte skulle ta det ansvaret hon förväntas ta enligt Cissi och Natashja blir hon avvikande från det normala. Detta kan kopplas till ett av Halls (2013) fyra kriterier för stereotyper, där stereotyper upprätthåller sociala och symboliska system över vad som är normalt och avvikande.

"Natashja: Lotten faller på oss kvinnor det är vi som ska ta hand om familjen vi ska ta hand om barnen å eh men om mamman kommer tillbaks till jobbet så får hon frågan om vart barnet är liksom de tanken på att män till och med i Sverige 2017 kan vara pappalediga ändå såhär ganska abstrakt så är det såhär *men vart har du barnen någonstans?*" (författaranmärkning: säger Natashja med en mörk röst som om det vore någon annan som frågade).

Cissi: *Han är barnvakt* (författaranmärkning: Cissi härmar hur någon skulle svarat på det, med en självsäker röst)

Natashja: Typ, eh och jag tror att det är jätteproblematiskt att vi har den här synen och det bidrar till liksom att de det händer ingenting, vi vi behåller status quo. Vi får inga berö liksom hyllningar när vi byter blöjor å tar vaknätter eller maratonammar men liksom. Män som typ dyker upp en gång i veckan dom får höra liksom vilka bra pappor dom är.” (författaranmärkning: säger Natashja med en arg röst)

Cissi: *De får värsta pris, årets pappa!* (författaranmärkning: säger Cissi med en ironisk underton).”

(Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli)

Tittar vi på textens egenskaper i detta citat så kan vi se att Cissi och Natashja för en dialog där de talar om att det finns icke jämställda förhållanden i föräldraskapet. Detta när de talar om den stereotypa framställningen av kvinnan som den ansvarstagande modern och ställer den mot den stereotypa framställningen av mannen som den icke ansvarstagande fadern, vilket de anser vara något negativt. Detta förstår vi då Natashja använder orden *“Lotten faller på oss kvinnor”* (Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli) och talar om att *“det är jätteproblematiskt att vi har den här synen”* (Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli) med en arg röst. När Cissi och Natashja talar om fadern i föräldraskapet så talar de med en ironisk underton och gör narr av fadern som blir hyllad för det lilla ansvaret han tar som förälder gentemot modern. Vad vi anser vara underförstått i det som sägs är att Cissi och Natashja tycker att fadern tar för lite ansvar i föräldraskapet gentemot modern samt att det är fadern som är orsaken till det icke jämställda förhållandet. Något att poängtera är att i texten presenterar inte Cissi och Natashja någon alternativ bild av hur en kvinna kan vara, utan ifrågasätter istället faderns sätt att vara på i föräldraskapet, vilket vi anser är ett motstånd mot diskursen. Sammanfattningsvis är det underförstådda i det Cissi och Natashja talar om att anledningen till att kvinnan inte får hyllningar som mannen får är för att kvinnan förväntas ta den ansvarstagande rollen i föräldraskapet. Därför är detta citat ett exempel för den stereotypa framställningen av en kvinna som den ansvarstagande modern.

Cissi: Rent könsrollsmässigt så tror jag vi kvinnor blir asså vi, det märker jag ju vi har ett större bläckfisk helikopterperspektiv.

Natashja: Precis å det sätter sig i ryggraden på ett helt, eller det har satt sig redan från asså som från att vi var barn oavsett om vi vill ha föräld eller ha barn eller inte så har vi fortfarande tränats i det här att alltid ta hänsyn, läsa signaler och så vidare.

Cissi: Också va på alla ställen samtidigt och vara den här morsan som tvättar, vabbar, dukar, snyter *och blir lite snygg också*
(författaranmärkning: säger Cissi med en skämtsam och ironisk ton)

Natashja: Sen tycker jag såklart att vissa krav för att jag pratar gärna om att vi inte ska vi ska inte sänka kraven så mycket på kvinnor, utan vi ska höja kraven för män...

Natashja: Det klart som fan kvinnor ska få lite mer frihet och släppa vissa krav, men de då handlar det ju om att vi måste få männen och farsorna å steppa upp lite, så att kraven kan.” (författaranmärkning: säger Natashja med en bestämd ton)

Cissi: Ja men det är ju två vågskålar.

Natashja: Ja precis det går inte att ta bort det ena, utan asså de vi måste ha båda delarna. För att om pappa är slapp och mamma blir slapp också för att hon inte orkar ta allt ansvar, då är det ju ett barn som far illa. Där men mamman måste fan ju få ett jävla break någon gång, hon måste ju få sänka den här prestationen. (författaranmärkning: säger Natashja med en irriterande ton)”

(Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli)

Tittar vi på textens egenskaper i detta citat för Cissi och Natashja en dialog där de talar om att kvinnor redan sedan barn har formats till att bli ansvarstagande mödrar, vilket har gjort att mödrar förväntas ta ett större ansvar för barnen och i familjen än vad fadern förväntas göra. Detta talar Cissi och Natashja om som ett problem då de menar att ansvaret i föräldraskapet inte är jämnt fördelat mellan modern och fadern. De anser att kvinnor inte ska behöva ta hela ansvaret och nämner att kvinnor borde få mer frihet och ha mindre krav. De räknar upp flera sätt som visar på att kvinnan förväntas vara den ansvarstagande modern, exempelvis att kvinnor har ett “bläckfisk helikopterperspektiv” och “morsan som tvättar, vabbar, dukar, snyter och blir lite snygg också” (Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli). Genom att Cissi och Natashja säger detta med en skämtsam och ironisk ton kan vi förstå att de inte är nöjda över

situationen där modern förväntas ta mer ansvar än fadern i föräldraskapet. I och med att Natashja använder svordomar och talar med en bestämd eller irriterad ton när hon talar om att kvinnor borde få mer frihet och ha mindre krav betonar hon vikten i det hon säger. Lösningen på problemet är enligt Cissi och Natashja att det måste finnas en balans mellan moderns och faderns ansvarstagande för att föräldraskapet ska bli mer jämställt. Vad som kan verka underförstått i det som Cissi och Natashja talar om är, att ansvaret ligger på fadern, att det är han som måste förändra sitt sätt att vara på som förälder för att det ska ske en förändring, detta när Natashja med en bestämt ton säger *“vi måste få männen och farsorna å steppa upp lite”* (Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli). Cissi och Natashja är även missnöjda över de strukturer som finns i samhället där kvinnan förväntas ta ansvaret för familjen, detta kan vi se när Natashja med en irriterad ton säger *“men mamman måste fan ju få ett jävla break någon gång”* (Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli). I och med att hon använder sig av fler svordomar förstärker det hennes missnöje.

Sammanfattningsvis talar Cissi och Natashja om att modern och fadern måste dela på ansvaret i föräldraskapet. För att det ska bli mer jämställt menar de att fadern måste ta mer ansvar för att modern ska kunna ta mindre ansvar. Återigen kan vi se hur Cissi och Natashja använder språket som som Foucault (2002) menar kan ses som ett maktinstrument och som Winther Jörgensen och Phillips (1999/2000) menar bidra till att forma verkligheten, detta genom att de producerar ett alternativ till den stereotypa framställningen av kvinnan som en moder. Genom att de producerar en alternativ bild anser vi att Cissi och Natashja gör ett motstånd mot den stereotypa framställningen av kvinnan som den ansvarstagande modern.

7.1.2 Kvinnan förväntas skaffa barn

I materialet som samlades in talar Cissi och Natashja om den stereotypa framställningen av att en kvinna ska ha barn. Cissi och Natashja påstår att enligt samhället är det en självklarhet att en kvinna ska vilja bli moder och längta efter att få barn. De talar även om att, om en kvinna inte vill ha barn uppfyller hon då inte den stereotypa framställningen av hur en kvinna ska vara och blir därmed bestraffad av samhället.

I temat 'kvinnan förväntas skaffa barn' identifierade vi den stereotypa framställningen av en kvinna när Cissi och Natashja talade om att kvinnor som inte vill eller väljer att skaffa barn blir bestraffade av samhället, detta då det avviker mot det normala. Det normala i detta fall är att vilja eller välja att skaffa barn. Enligt Hall (2013) beskrivs stereotyper som en splittringsstrategi för att skilja på vad som är normalt och avvikande, där det stereotypa är det normala. Därmed i detta fall är det stereotypa att en kvinna förväntas skaffa barn då Cissi och Natashja talar om att det är det normala.

”Cissi: ...och så har vi mammalotten också, jag som växte upp eller både du och jag växte upp på småorter där började redan liksom tjejer redan när dom var sådär tretton, fjorton, femton prata om att så *åh jag vill bli mamma och jag längtar efter att få barn* (författaranmärkning: säger Cissi med en förväntansfull och förnygrad röst). Inget fel i det men om man inte är sån och desto äldre man blir som kvinna och ba men jag kanske inte är så sugen på att skaffa barn, då blir man verkligen bestraffad av hela samhället och man får känna på själv att såhär du är oduglig, du är ingen riktig kvinna för att du har inte dom här drömmarna om att bli nåns mamma (författaranmärkning: säger Cissi med en besviken ton i rösten).”
(Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli)

Tittar vi på textens egenskaper i detta citat talar Cissi om hur unga tjejer talar om längtan efter barn och att om en kvinna inte vill ha barn anses hon inte vara en riktig kvinna. Vi tolkar detta som så att det Cissi menar med vad hon kallar för *“mammalotten”* (Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli) handlar om de strukturer som finns i samhället där de förväntningarna som finns på alla kvinnor är att de ska vara eller vilja bli mödrar, vilket därmed blir den stereotypa framställningen av en kvinna. Dessa strukturer påverkar unga tjejers sätt att se på sig själva och omvärlden genom att tro att den enda möjligheten för dem är att längta efter och vilja skaffa barn. Detta tolkar vi när Cissi säger *”åh jag vill bli mamma och jag längtar efter att få barn”* (Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli) med en förnygrad röst på ett förväntansfullt sätt. Cissi talar även om att kvinnor som inte vill skaffa barn blir bestraffade av samhället. Att Cissi tycker att det är fel att kvinnor ska bli bestraffade

på grund av att de inte vill skaffa barn och att den stereotypa framställningen av kvinnan måste förändras, tolkar vi när hon talar med en besviken ton i rösten.

I och med att Cissi talar om att kvinnor som inte vill skaffa barn blir bestraffade av samhället och att hon underförstått talar om att det inte finns några andra valmöjligheter som är accepterade av samhället, synliggör hon problemet med att det borde finnas fler än en acceptabel möjlighet för kvinnor att bli accepterade i samhället. När man enligt (Rosenberg, 2005, s. 15) ifrågasätter något som uppfattas som typiskt kvinnligt eller manligt kan detta ses som ett motstånd mot de sanningar som finns kring stereotypa framställningar om kön, därmed anser vi att Cissi gör ett motstånd mot den stereotypa framställningen av att en kvinna förväntas skaffa barn. Och eftersom språket enligt Winther Jörgensen och Phillips (1999/2000) bidrar till att forma kunskaps- och betydelsesystem kan Cissi genom att hon talar påverka den befintliga diskursen om den stereotypa framställningen av att en kvinnan förväntas skaffa barn genom att hon bidrar med ny kunskap om att det borde finnas acceptabla möjligheter i samhället för en kvinna som inte vill skaffa barn.

”Natashja: Jag kan känna att jag kan bli provocerad av, inte provocerad av att folk inte vill ha barn, jag kan bli provocerad av att, eh, unga människor som kanske är 18, 19, 20, liksom pratar om att dom vill sterilisera sig å att dom vet nu att dom absolut aldrig kommer ha liksom vilja ha barn.

Cissi: Ah men de 18, 19, vafa (Författar anmärkning: Säger Cissi med en irriterad röst och stannar upp i ordet) förlåt asså.

Natashja: Asså förlåt, men... (Författar anmärkning: Säger Natashja och låter som om att hon hänflinar) När man är fyrtio bast som jag är, då har man haft väldigt många såna här jag kommer aldrig (Författar anmärkning: Natashja förvränger sin röst) och det har man haft redan asså upp mot trettioårsåldern...

...Livet förändras jag tror att det är lite svårt att veta var man vill i framtiden så att jag kan jag kan känna mig provocerad av det, men det problemet ligger ju hos mig, jag menar jag håller ju i allafall käften om det (Författaranmärkning: Natashja skrattar på ett nedvärderande sätt)

Cissi: Det är ju inte så att du, ja men rätta mig om jag har fel, snälla säg att jag har fel men det är ju inte så att du går runt och tänker att du ser ner på kvinnor som inte vill vara mammor?

Natashja: Nej å för där är ju nu när vi har pratat om abort i tidigare avsnitt att jag tycker vill man inte bli förälder då ska man fan inte bli det heller och livet liksom, jag kan känna såhär och det vet jag att mina läsare blir lite provocerade av att har man inte skaffat barn så vet man inte va meningen med livet är för det tillför en dimension (Författaranmärkning: Säger Natashja på ett överlägset sätt) ah men du vet jag kan vara väldigt så, förlåt förlåt, ni har säkert meningsfulla liv ändå med era katter (Författaranmärkning: säger Natashja på ett förlöjligande sätt) eh det hade jag

Cissi: Åååh det bara lyser igenom (Författaranmärkning: Säger Cissi skrattretande)

Natashja: Nej (Författaranmärkning: skrattar Natashja)

Cissi: Vilken jävla hjärntvättad trebarnsmamma Natashja (Författaranmärkning: Säger Cissi med ironisk ton)

Natashja: Ja nej men det klart att jag menar när jag gick på LCHF så var jag frälst på det också man blir ju frälst när man upptäcker något som är fantastiskt men det innebär ju inte att liksom mitt liv och mina val är rätt för alla men ja, jag dömer inte kvinnor som vill annorlunda eller väljer annorlunda jag tycker det är så himla viktigt att oavsett vad man själv tycker liksom om om föräldrskapet är väldigt stort och viktigt så ska inte jag bestämma livet åt andra kvinnor. Det liksom det är så himla viktigt att vi värnar om kvinnors rätt att välja själv och att göra upp med alla dem här normerna och strukturerna som gör att vi nästan tvingas in i liv som som vi kanske inte vill ha.”

(Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli)

Tittar vi på textens egenskaper där Natashja talar om att unga människor som pratar om att de inte vill ha barn kommer sedan vilja ha det ändå. Underförstått tolkar vi det som så att Natashja förminska unga människor synsätt på livet, som om de inte vet någonting och att hon blir provocerad över unga människors synsätt, vilket Cissi med en skrattretande och förlöjligande röst håller med Natashja om. Underförstått tolkar vi det som så att när Natashja talar om unga människor, förutsätter hon att alla någon gång kommer vilja skaffa barn. Cissi försvarar även Natashjas åsikter genom att hon talar om att Natashja inte ser ner på kvinnor som inte vill bli mödrar. Samtidigt talar Natashja med en bestämd ton, där hon trycker på sitt argument med

användning av en svordom att de som inte vill skaffa barn ska heller inte ska göra det.

Natashja talar om att man inte vet vad meningen med livet är förrän man skaffat barn. Direkt efter att hon har sagt det ursäktar hon sig för sina åsikter. Men underförstått verkar det som att hon inte riktigt står för sin ursäkt utan faktiskt menar att meningen med livet är att skaffa barn. Detta stärks när hon säger *“ni har säkert meningsfulla liv ändå med era katter”* (Blomberg & Wallin, 2017, 4 juli) på ett förlöjligande sätt. Underförstått nedvärderar Natashja kvinnor som väljer att inte skaffa barn och positionerar sig över dessa kvinnor eftersom hon själv har barn och anser att det är meningen med livet. Cissi svarar på det Natashja säger med en skrattretande röst och förlöjligar Natashja på ett ironiskt sätt. Underförstått går det att se det som om att Cissi blundar för att Natashja säger en sak, men menar en annan. Natashja svarar på det genom att tala om att hennes liv och val inte är rätt för alla och att hon inte dömer andra kvinnor som inte vill skaffa barn. Natashja säger även att det ska vara upp till varje enskild kvinna om hon vill skaffa barn eller inte och att det inte ska vara något som påverkas av strukturer och normer som finns i samhället.

Vår tolkning av det Cissi och Natashja talar om är att de både reproducerar den stereotypa framställningen av att kvinnan förväntas skaffa barn och producerar nya alternativ för en kvinna som inte vill skaffa barn. Natashja problematiserar och gör motstånd mot den stereotypa framställningen av att en kvinna förväntas skaffa barn, genom att hon synliggör att det är de samhällsstrukturer och normer som ligger till grund för att kvinnor inte väljer de liv de själva vill leva. Natashja ställer sig på kvinnans sida och försvarar kvinnan, genom att säga att kvinnor ska få välja vilka liv de själva vill leva och om de vill skaffa barn eller inte, vilket visar på att hon producerar nya alternativa valmöjligheter för kvinnor som inte vill skaffa barn. Det går även att se att Cissi och Natashja reproducerar diskursen om den stereotypa framställningen av att en kvinna förväntas skaffa barn. När Natashja talar om unga människor som säger att de inte vill skaffa barn gör hon det på ett förlöjligande sätt och menar på att de kommer att vilja skaffa barn senare ändå. Det Cissi gör är att hon håller med i det Natashja talar om, vilket gör att vi anser att de både

reproducerar den stereotypa framställningen av att en kvinna förväntas skaffa barn. Som nämnt ovan är det underförstått att Natashja sätter sig över kvinnan som väljer att inte skaffa barn, då hon talar om att skaffa barn är meningen med livet och låter nedlåtande mot kvinnor som inte väljer att skaffa barn. Med detta anser vi att Natashja reproducerar diskurser om den stereotypa framställningen av att en kvinna förväntas skaffa barn.

Vad som blir tydligt i detta citat är hur diskurser som Fairclough beskriver det både konstitueras och konstituerar (Winther, J & Phillips, 1999/2000 s. 69). Att diskursen om den stereotypa framställningen av att en kvinna förväntas skaffa barn konstitueras blir synligt genom att Natashja talar om att kvinnor ska få välja själva om de vill skaffa barn och problematiserar detta. Att diskursen om den stereotypa framställningen av att en kvinna förväntas skaffa barn konstituerar blir synligt när Natashja reproducerar diskursen genom att tala om att meningen med livet är att skaffa barn.

7.2 Den attraktiva kvinnan

Att göra föräldrar mer medvetna om hur de kan påverka sina barn genom utseendekomplimanger och få föräldrar att reflektera över hur deras beteenden påverkar deras barn, tas upp vida flera tillfällen i de två avlyssnade avsnitten av podcasten 'Pennticket'. I det första citatet talar Cissi och Natashja om vikten av att inte ge utseendekomplimanger till sina döttrar och i det andra citatet talar Cissi och Natashja om att man som förälder är en förebild för sina barn och bör därför tänka på vilka beteenden man för vidare till sina barn, i detta fall att sminka sig.

I temat 'den attraktiva kvinnan' identifierade vi den stereotypa framställningen av en kvinna när Cissi och Natashja problematiserade hur kvinnor ger varandra och sina döttrar utseendekomplimanger eftersom de själva talade om hur det kan reproducera den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv. Då Hall (2009) talar om att stereotyper upprätthåller sociala och symboliska system kan vi förstå att när Cissi och Natashja talar om att kvinnors beteenden kan påverka

andra kvinnor och flickors sätt att se på sina utseenden, att kvinnor genom sina beteenden kan föra vidare de föreställningar som finns av hur en kvinna ska vara, vilket i detta fall är att hon ska vara attraktiv kan vi förstå att de talar om den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv.

Natashja: Jag till exempel har ju som ett exempel undvikit å ge min dotter komplimanger och det tycker ju folk är jättejobbigt. *Vadå får inte jag säga till min flicka att hon e söt å gullig å vacker å allt det här och kommentera hennes kläder?* (författaranmärkning: säger Natashja som om hon vore en annan kvinna på ett förlöjligande sätt) Ba, nej jag tycker inte det, sluta! (författaranmärkning: Säger Natashja med en bestämd ton)” (Blomberg & Wallin, 2017, 19 maj)

Cissi: När jag träffar tjejkompisar, det ligger ju i liksom latent nästan att man säger såhär åh, *erususa* (författaranmärkning: Cissi svamlar mer orden) man ger någon utseendekomplimang direkt.

Natashja: Ja men det är ju för att vi vuxna liksom barn, framförallt barn kanske vi vill ju bli sedda, vi vill ju såhär, se mig, lägg märket till mig, bekräfta mig som människa. Och då är det väldigt lätt att ta till liksom det vi ser, hur utseendemässiga grejerna, de e liksom de e enkelt, det e ett billigt sätt att få en människa att må bra på. Och det är ju många som såhär *ah men jag, jag mår ju inte dåligt av att få komplimanger, jag mår ju jättebra av att få komplimanger varför skulle jag inte vilja göra detsamma för min dotter?*

(författaranmärkning: säger Natashja som om hon var en annan person med en förlöjligande röst) Därför att mycket av vårt värde ligger ju just i att vi är liksom attraktiva och tilltalande.” (Blomberg & Wallin, 2017, 19 maj)

Natashja: Om vi hela tiden bekräftar flickor för hur dom ser ut, vilket vi hela tiden faktiskt gör, de jag tycker att alla borde ta å experimentera lite där och gå ut och faktiskt lyssna på vad vuxna kvinnor säger till varandra och vad vi säger till flickor, men om man hela tiden bekräftar flickor utifrån hur dom ser ut, då kommer dom växa upp till å tro att det faktiskt är 1: det viktigaste som finns 2: deras liksom största tillgång.”

(Blomberg & Wallin, 2017, 19 maj)

Tittar vi på textens egenskaper talar Natashja om att man inte borde ge sina döttrar komplimanger för deras utseenden. Detta gör hon genom att förvränga sin röst på ett förlöjligande sätt och låtsas vara en annan kvinna som säger “*vadå får inte jag säga*

till min flicka att hon e söt å gullig å vacker å allt det här och kommentera hennes kläder?” (Blomberg & Wallin, 2017, 19 maj). Natashja svarar på det argumentet med en bestämd ton och nekar till det som sägs. I och med att Natashja har en bestämt ton när hon säger att hon inte tycker att man ska ge sina döttrar komplimanger stärks hennes åsikt. Underförstått går det även att förstå hur viktigt Natashja tycker att det är att inte ge sina döttrar utseendekomplimanger genom att hon berättar att hon själv inte gör det. I texten talar Cissi om att hon och hennes vänner alltid ger komplimanger till varandra för deras utseenden utan att tänka på det, underförstått tolkar vi detta som att hon ifrågasätter och reflekterar över detta beteende eftersom hon uppmärksammar det. Underförstått går det att förstå att Cissi själv är en del av de strukturer som finns och att hon är med och reproducerar den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv genom att hon ger sina vänner utseendekomplimanger.

Natashja menar att ge utseendekomplimanger är ett lätt sätt att bekräfta någon. Detta visar hon genom att hon göra om sin röst på ett förlöjligande sätt och låtsas vara en annan kvinna som säger *“ah men jag, jag mår ju inte dåligt av att få komplimanger, jag mår ju jättebra av att få komplimanger varför skulle jag inte vilja göra detsamma för min dotter?”* (Blomberg & Wallin, 2017, 19 maj). Natashja svarar på detta genom att säga att kvinnors värde ligger i att vi är attraktiva och tilltalande. Underförstått tolkar vi det som så att Natashja tycker att det är något negativt när mödrar ger sina döttrar utseendekomplimanger just eftersom hon låter på ett förlöjligande sätt när hon gör till sin röst och låtsas vara en annan person som tycker att det är okej att ge sina döttrar utseendekomplimanger. I texten talar Natashja om att kvinnor borde reflektera över hur de bekräftar andra kvinnor och deras döttrar för deras utseenden, då Natashja menar på att de kan påverka unga flickor genom att det kan få dem att tro att utseende är det viktigaste som finns och deras största tillgång.

Underförstått vill Natashja i detta citat synliggöra att det finns ett problem med att kvinnors och flickors värde ligger i att vara attraktiva och tilltalande. Det går att förstå att Natashja vill göra något åt att kvinnor ger utseendekomplimanger till varandra och till sina döttrar genom att förklara följderna av att ge utseendekomplimanger. Den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara

attraktiv reproduceras därför när Natashja talar om att hon inte tycker att man ska ge utseendekomplimanger till kvinnor och eller sina döttrar. När Natashja synliggör problemet med att kvinnor borde sluta ge utseendekomplimanger till varandra och sina döttrar eftersom det reproducerar den stereotypa framställningen av att kvinnan ska vara attraktiv, anser vi att hon gör motstånd mot diskursen om den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv. Eftersom Natashja själv väljer att inte ge sin dotter utseendekomplimanger anser vi att detta förstärker motståndet mot diskursen där den stereotypa kvinnan förväntas vara attraktiv. Detta eftersom hon aktivt väljer att inte vara en del av reproduktionen av diskursen där kvinnan ska vara attraktiv. När Cissi reflekterar över att hon i sitt vardagliga liv reproducerar den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv genom att ge utseendekomplimanger till sina vänner synliggör hon att utseendekomplimanger är något som kvinnor ofta ger varandra utan att reflektera över det.

Eftersom kunskapen människan har om världen är socialt konstruerad genom språket (Barlebo Wenneberg, 2010, s. 14) och vissa sociala mönster bibehålls medan andra försvinner genom diskursivt handlande (Winther, J & Phillips, 1999/2000 ss. 11-12) går det därför att påverka andra människors beteende genom språket. Vad Cissi och Natashja gör för att göra motstånd mot den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv är att tala om varför man inte bör ge kvinnor och sina döttrar utseendekomplimanger. De använder alltså sitt språk för att försöka påverka att ett socialt mönster inte reproduceras, det sociala mönstret där man ger kvinnor och döttrar komplimanger.

”Cissi: Oavsett om man är lite striktare som du har varit eller lite mer liberal så slapp som vi, jag varit så kan man ju åtminstone vara medveten om att könsroller finns, att man själv absolut är troligtvis är en stor del av dom och inte såhär. Vi kan inte prata om dom här påverkningarna om vi inte ens kan liksom erkänna att dom existerar. Och så att det ska va nått fult i såhär *ne jag har minsann aldrig, ja jag* (författaranmärkning: säger Cissi med en gäll röst som om hon vore en annan person) alltså man frammålar sig själv som så himla såhär ehm, oskyldig om du förstår vad jag menar? *Jag har inte påverkat min dotter att det är viktigt att sminka sig, nehe det har hon hittat, det har hon läst på internet* (författaranmärkning: säger Cissi med samma röst

som ovan)... fast hon ser ju dig sminka sig varje dag, det är ju klart att man. Jag kommer ihåg att jag började sminka mig för att min mamma gjorde det.

Natashja: Ja men såklart. Men det är det som mycket en del av genusmedvetenhet handlar om också. Det handlar inte bara om att klädom på ett speciellt sätt eller leka låta dom leka med vissa grejer, även om det är viktigare än vad många, eh inte förstår. Men det handlar ju också om vad är jag för förebild. Det är klart du kan vara en bra förebild oavsett om du sminkar dig eller inte, det handlar inte om det men. Vad eh, vad är det du förmedlar? Om mamma och alla kvinnor i din närhet alltid sminkar sig, alltid bryr sig om ditt utseende, då är det ändå oddsen ganska låga för att just din dotter kommer att välja en annan väg..." (Blomberg & Wallin, 2017, 19 maj)

Tittar vi på textens egenskaper i detta citat så kan vi se att Cissi och Natashja för en dialog där Cissi börjar med att tala om problemet med att det finns mödrar som förnekar att de är med och påverkar att deras döttrar sminkar sig. Detta gör hon genom att med en gäll röst låtsas vara en annan kvinna som säger "*Jag har inte påverkat min dotter att det är viktigt att sminka sig, nehe det har hon hittat, det har hon läst på internet*" (Blomberg & Wallin, 2017, 19 maj). Underförstått är Cissi irriterad på mödrar som förnekar att de inte har någon påverkan på sina döttrar, vilket går att höra när hon använder den gälla rösten och låtsat vara en annan kvinna. Natashja menar att det är viktigt som förälder att förstå sin påverkan på sina barn och att man som förälder är en förebild för sina barn. De menar att man som förälder bör reflektera över vad man förmedlar till sina barn när man sminkar sig. Det underförstådda i det Cissi och Natashja talar om är att diskursen om den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv reproduceras, om mammor inte är medvetna om att de faktiskt påverkar sina döttrar när de själva sminkar sig. Cissi och Natashja gör motstånd genom att skapa en genusmedvetenhet hos föräldrar för att motverka reproduktionen av diskursen om den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv. Detta gör Cissi och Natashja genom att de synliggör problemet med att mödrar förnekar sin påverkan på sina döttrar och vill därför få mödrar att bli mer medvetna och reflektera över vad de förmedlar till sina döttrar när de sminkar sig.

Eftersom de föreställningarna som finns kring kön inte bara påverkas genom hur vi talar utan även hur vi handlar (Rosenberg, 2005) är det precis som Cissi och Natashja talar om, att sminkar mödrar sig kommer troligen deras döttrar också att börja göra det. Använder då Cissi och Natashja sina röster för att uppmärksamma mödrar om att deras beteenden kan påverka deras döttrars föreställningar om hur en kvinna ska se ut är det möjligt att mödrarna faktiskt börjar reflektera över huruvida de påverkar sina döttrar när de sminkar sig. Detta eftersom kunskapen människan har om världen skapas genom social interaktion (Winther, J & Phillips, 1999/2000 ss. 11-12). Genom social interaktion med lyssnarna gör alltså Cissi och Natashja motstånd mot den stereotypa framställningen om att en kvinna ska vara attraktiv genom att de försöker motverka att den reproduceras.

7.3 Konsumtions- och produktionsvillkoren

Enligt Tiffie och Hoffman (2016, s. 118) tillåter podcasting kvinnor och andra minoriteter att få tillgång till att kunna sprida sina budskap genom medier med mycket färre begränsningar än tidigare och i och med att Cissi och Natashja med sin podcast 'Pennticket' är sina egna producenter, kan de därmed styra och bestämma själva över sitt innehåll i podcasten. Podcasten skapar ett utrymme för dessa två kvinnor att uttrycka sina åsikter och sprida sina budskap. Med podcast kan de även klippa och välja ut delar som de vill eller inte vill ha med. Enligt Tiffie och Hoffmann (2016) kan podcasting ses som ett verktyg för kvinnor att bryta sig ur de gamla traditionerna där kvinnan är underordnad i medier. Detta möjliggör för Natashja och Cissi att fritt kunna tala om deras åsikter kring feminism, vilket är deras huvudsakliga ämne i podcasten 'Pennticket'. I och med att människan skapar sin sanning utifrån de kategorier som finns dem tillgängliga och att den kunskapen människan har är påverkad av kultur och historia (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000, ss. 11-12) kan det påverka vad Cissi och Natashja väljer att tala om i deras podcast. Då de utifrån sina egna erfarenheter och preferenser av livet kan forma deras innehåll i podcasten och kan därmed ha en betydelse för vilka åsikter de har kring olika maktdiskurser som tas upp i podcasten.

I konsumtionsprocessen är konsumenten i detta fall lyssnaren av podcasten 'Pennticket' som är mottagaren och som kommer att tolka det Cissi och Natashja talar om. Enligt Mottram (2016, s. 66) är podcastpubliken mer öppen för olika typer av röster vilket skapar större utrymme för den kvinnliga rösten, det kan därmed göra att konsumenten är mer öppen för att lyssna på podcasten 'Pennticket' med Cissi och Natashja. Podcast är något som är lättillgängligt för konsumenten att lyssna på. Konsumenten kan välja att sätta på och stänga av podcasten utifrån egna behov.

Lyssnaren kommer enligt Winther Jörgensen & Phillips, (1999/2000, ss. 75) senare i diskussion med andra människor tala om ämnen som podcasten tagit upp och bygga på de diskurser som använts. Utifrån den kunskap lyssnaren har kan också enligt Winther Jörgensen & Phillips, (1999/2000, ss. 11-12) vara påverkad av kultur och historia, vilket kan påverka hur lyssnaren kommer tolka och ta emot det som Cissi och Natashja talar om. Tankar och föreställningar som finns kring kön, skapas och reproduceras beroende på hur en människa yttrar sig och betar sig. Det kan handla om hur t.ex. hur vi handlar, talar, tänker, rör oss och klär oss (Rosenberg, 2005, s. 15). Beroende på hur då Cissi och Natashja talar om stereotypa framställningen av en kvinna, kan det påverka hur lyssnaren tar emot det och tolkar deras tankar kring den stereotypa framställningen av en kvinna. Då det kan handla om t.ex. på vilket sätt som Cissi och Natashja uttrycker sig på och vilken ton de har i sina röster.

7.4 Tolkningsmöjligheter för mottagaren

Nedan följer exempel från varje tema i textanalysen där Cissi och Natashja skapar olika tolkningsmöjligheter för mottagaren att se på de stereotypa framställningarna av en kvinna, samt en kortare analys för hur dessa tolkningsmöjligheterna kan påverka den bredare sociala praktiken. Då det inte med hjälp av Faircloughs tredimensionella modell går att säga vilka konsekvenser den diskursiva praktiken kan få för den bredare sociala praktiken (Winther Jörgensen & Phillips, 1999/2000, s. 75) går det inte att dra några slutsatser kring vilka konsekvenser produktionen och konsumtionen av texten kan få för samhället utan enbart redogöra för vilka möjligheter Cissi och Natashja kan skapa för mottagaren genom att tala om och göra motstånd mot stereotypa framställningar av kvinnan.

7.4.1 Den ansvarstagande modern

När Cissi och Natashja talar om den stereotypa framställningen av den ansvarstagande modern, presenterar de en alternativ bild av föräldraskapet där fadern enligt Cissi och Natashja tar för lite ansvar. Vilket kan resultera i att lyssnaren själv får välja att reproducera den befintliga diskursen om den stereotypa framställningen av den ansvarstagande modern genom att modern får ta ett större ansvar än fadern i föräldraskapet, eller producera en ny alternativ möjlighet där högre krav ställs på fadern i föräldraskapet. I och med att Cissi och Natashja talar om att fadern måste ta mer ansvar för att modern ska kunna ta mindre ansvar, kan det påverka hur mottagaren av texten konsumerar och tolkar den genom att mottagaren låts reflektera över att föräldraskapet inte är jämställt. Detta kan kanske i sin tur påverka mottagarens föreställning om hur en kvinna som en moder ska vara.

Tittar vi på vad det Cissi och Natashja kan göra för den bredare sociala praktiken genom att göra motstånd mot den stereotypa framställningen av kvinnan som den ansvarstagande modern så är det tänkbart att Cissi och Natashja kan få mottagarna av texten att faktiskt förändrar sina beteenden. Cissi och Natashja menar att för att föräldraskapet ska kunna bli mer jämställt måste fadern förändra sitt beteende genom att ta mer ansvar i föräldraskapet. Eftersom tankar och föreställningar som finns kring kön påverkas genom de handlingar människor gör (Rosenberg, 2005), är det viktigt att förstå att om fadern ändrar sitt beteende gällande ansvarstagandet i föräldraskapet kan det påverka de föreställningar som finns om fadern i föräldraskapet. Om framställningen om fadern i föräldraskapet förändras kan detta möjliggöra för modern att ta mindre ansvar vilket då kan påverka framställningen av kvinnan i föräldraskapet. Om mottagarna väljer att ändra sina beteende gällande synen på ansvarstagandet i föräldraskapet kan detta påverka den existerande diskursordningen av den stereotypa framställningen av kvinnan som den ansvarstagande modern.

7.4.2 Kvinnan förväntas skaffa barn

När Cissi och Natashja talar om den stereotypa framställningen av att en kvinna ska ha barn, gör de motstånd genom att synliggöra att det inte finns någon acceptabel

möjlighet för en kvinna som inte vill skaffa barn och tala om att detta måste ändras. När Natashja uttrycker sina åsikter om kvinnor som inte vill skaffa barn säger hon emot sig själv vilket kan skapa en förvirring hos mottagaren. Eftersom att kunskapen som människan har är påverkad av kultur och historia, samt att det som hänt tidigare påverkar hur människor registrerar och representerar världen (Winther, J & Phillips, 1999/2000) är det möjligt att den stereotypa framställningen av hur en kvinna ska vara har påverkat Natashjas egna verklighetsbild. I och med att Natashja har en tvåsidig åsikt kring den stereotypa framställningen av att en kvinna ska ha barn kan detta leda till att mottagaren inte blir helt övertygad av det som Natashja talar om. Därmed kanske inte Natashja har lyckats producera en alternativ bild hur en kvinna ska leva, vilket antagligen var det hon försökte göra genom att säga att alla kvinnor själva ska få välja om de vill skaffa barn eller inte. Detta kan i sin tur påverka hur mottagaren konsumerar och tolkar diskursen av den stereotypa framställningen av att en kvinna ska ha barn.

När Cissi och Natashja talar om och gör motstånd mot den stereotypa framställningen av att kvinnan ska ha barn är det tänkbart att det kan påverka den bredare sociala praktiken. I och med att de talar om att alla kvinnor själva ska få välja om de vill skaffa barn eller inte, uppmanar de mottagaren att tänka på samma sätt. Väljer mottagarna att ändra sina åsikter kring den stereotypa framställningen av att en kvinna ska ha barn kan detta påverka den existerande diskursordningen. Eftersom Cissi säger emot sig själv gällande sina åsikter kring den stereotypa framställningen av att en kvinna ska ha barn kan detta istället påverka mottagarna genom att reproducera diskursen.

7.4.3 Den attraktiva kvinnan

När Cissi och Natashja talar om den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv, talar de om att ge komplimanger till kvinnor eller flickor kan ha en negativ påverkan. När mottagaren konsumerar och tolkar texten, kan det få lyssnaren att reflektera och ifrågasätta sig själva när de ger komplimanger till kvinnor eller döttrar. Det kan göra att mottagaren får en förståelse för vilka följder det kan få, då det kan reproducera den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv utan att vara medvetna om det.

Vad som är tänkbart är att den bredare sociala praktiken påverkas när Cissi och Natashja gör motstånd mot den stereotypa framställningen av att kvinnan ska vara attraktiv. För att diskursen där den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv ska kunna sluta reproduceras måste man enligt Cissi och Natashja eliminera det som orsakar reproduceringen, som det i detta fall är att ge utseendekomplimanger till kvinnor och döttrar. Natashja talar själv om att hon inte ger utseendekomplimanger till sin dotter, vilket enligt oss är hennes egna motstånd mot diskursen och vill genom detta få andra kvinnor att börja reflektera och ifrågasätta sig själva för hur de är med och påverkar den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv. Om mottagarna av texten skulle sluta ge utseendekomplimanger till andra kvinnor eller sina egna döttrar är det möjligt att den existerande diskursordningen av den stereotypa framställningen av att kvinnan ska vara attraktiv skulle kunna påverkas.

När Cissi och Natashja talar om och synliggör problemet med att ifall mödrar sminkar sig kommer troligen deras döttrar också att börja göra det, kan det påverka hur mottagarna konsumerar och tolkar texten genom att Cissi och Natashja ger lyssnarna en möjlighet att börja reflektera över hur man som förälder kan tänka och handla för att inte föra vidare den stereotypa framställningen att kvinnan ska vara attraktiv.

När Cissi och Natashja gör motstånd mot den stereotypa framställningen av att kvinnan ska vara attraktiv är det tänkbart att det kan påverka den bredare sociala praktiken. Det Cissi och Natashja gör för att göra motstånd är att synliggöra problemen med att människors handlingar, i detta fall mödrars påverkan på den stereotypa framställningen av att en kvinna ska vara attraktiv, vilket i detta fall är deras döttrar. Eftersom diskursivt handlande kan påverka vilka sociala mönster som bevaras och vilka som försvinner (Winther, J & Phillips, 1999/2000) är det möjligt att människor börjar reflektera över sina handlingar och får förståelse för hur deras beteende kan påverka andra människor. Motståndet kan därför vara en början till att mottagaren ändrar sitt beteende, vilket i sin tur kan påverka vilka sociala mönster som bevaras och vilka som försvinner och därmed påverka den bredare sociala praktiken.

8.0 Sammanfattning och diskussion

Nedan sammanfattar vi vilka stereotypa framställningar som de feministiska aktivisterna Cissi och Natashja uppmärksammar och talar om för att göra motstånd mot befintliga maktdiskurser i sin podcast 'Pennticket'. Därefter drar vi en slutsats om vad Cissi och Natashja genom podcasten Pennticket kan göra för att påverka samhället. Slutligen diskuterar vi och ger förslag på framtida forskning.

Utifrån de resultat vi fått fram i studien har vi kunnat se att de feministiska aktivisterna uppmärksammat och talat om de stereotypa framställningarna om kvinnan som den ansvarstagande modern, kvinnan förväntas skaffa barn och den attraktiva kvinnan. Hur Cissi och Natashja talade om de stereotypa framställningarna av kvinnan för att göra motstånd mot de befintliga maktdiskurserna skiljde sig åt. Motståndet som gjordes mot den stereotypa framställningen av kvinnan som den ansvarstagande moder var att synliggöra det icke jämställda förhållandet mellan modern och fadern i föräldraskapet och försöka påverka detta genom att tala om att fadern måste förändra sina beteenden för att föräldraskapet ska bli mer jämställt. Motstånd mot den stereotypa framställningen av kvinnan förväntas skaffa barn gjordes genom att de feministiska aktivisterna talade om att det inte finns några acceptabla valmöjligheter för en kvinna som inte vill skaffa barn. Eftersom människan enligt Winther Jørgensen och Phillips (1999/2000) skapar sin sanning utifrån de kategorier som finns dem tillgängliga är det viktigt att det ska finnas kategorier för alla i samhället så att ingen blir exkluderad. Det som Cissi och Natashja gör är att de möjliggör och öppnar upp för fler kategorier för kvinnor som inte vill skaffa barn så att de ska kunna bli accepterade i samhället. Motståndet mot de stereotypa framställningen av den attraktiva kvinnan gjordes genom att synliggöra hur mödrars beteenden kan påverka sina döttrar, samt synliggöra vad som händer när kvinnor ger utseendekomplimanger till varandra, då detta reproducerar den stereotypa framställningen om att en kvinna ska vara attraktiv.

Det som anses vara manligt och kvinnligt skapas genom sociala praktiker (Rosenberg, 2005). Det som anses vara kvinnligt som vi har identifierat är i empirin

är att hon ska vara attraktiv, vilja skaffa barn och när hon skaffat barn ska hon vara den ansvarstagande modern, vilket är de stereotypa framställningarna. I och med att kön inte är någonting som man 'är' utan är något som 'görs', går det att påverka hur man ser på kön (Rosenberg, 2005), vilket är det Cissi och Natashja försöker påverka genom sitt motstånd mot dessa stereotypa framställningar av kvinnan. Eftersom kunskap är konstruerat genom språket (Barlebo Wenneberg, 2010) kan de feministiska aktivisterna bidra med nya kunskap, eftersom de använder sig av talet som Foucault (2002, s. 110) menar är ett maktverktyg för att göra motstånd mot de stereotypa framställningarna av en kvinna. Kunskap människor har är även skapad utifrån de kategorier som finns tillgängliga (Winther Jørgensen & Phillips, 1999/2000) och de kategorier som vi identifierat som Cissi och Natashja talar om är att kvinnan ska vara attraktiv, kvinnan förväntas skaffa barn och när kvinnan skaffat barn ska hon vara en ansvarstagande moder. Då Cissi och Natashja gör motstånd mot dessa stereotypa framställningarna av kvinnan genom att presenterar alternativa kategorier till framställningarna, kan det bidra till att fler människor blir accepterade i samhället. Detta eftersom stereotyper är med och upprätthåller för vad som är accepterat och inte accepterat (Hall, 2009).

8.1 Förslag för framtida forskning

Om fler avsnitt hade inkluderats i urvalet hade det förmodligen gått att identifiera fler stereotypa framställningar av en kvinna. Därför är det av stor relevans att göra en fortsatt studie på podcasten 'Pennticket' för att kunna identifiera fler stereotypa framställningar av en kvinna. Något som uppmärksammats är att Cissi och Natashja talar ur ett heteronormativt perspektiv, då de i sina diskussioner utgår från att en familj består av en moder och en fader, vilket förmodligen kan bero på att de utgår från sina egna preferenser då de själva talar om att de är mödrar i heteronormativa förhållanden. Detta kan troligen påverka vad som uppmärksammas och hur de talar om det som uppmärksammas. I och med att de talar utifrån ett heteronormativt perspektiv kanske inte alla människor kan identifiera sig med det som Cissi och Natashja talar om vilket kan exkludera människor. Intressant vore det att titta på vilka stereotypa framställningar andra feministiska aktivister skulle uppmärksamma och tala om. Inför vidare forskning skulle man därför kunna studera andra

feministiska aktivister som inte har ett heteronormativt perspektiv eller är mödrar för att se fler nyanser av feministisk aktivism.

9.0 Referenser

Angelöw, B., Jonsson, T., & Stier, J. (2015). *Introduktion till socialpsykologi*. Lund: Studentlitteratur AB.

Barlebo Wenneberg, A. (2010). *Socialkonstruktivism - positioner, problem och perspektiv*. Liber AB: Malmö.

Bengtsson, S., Bolin, G., Forsman, M., Jakobsson, P., Johansson, S., & Sthåhlberg, P. (2017). *Medielandskap och mediekultur: en introduktion till medie- och kommunikationsvetenskap*. Stockholm: Liber AB.

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (2012). Diskursanalys. I Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur AB

Bergström, G., Bouréus, K. (2012). *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text och diskursanalys*. Studentlitteratur: Lund.

Blomberg, N., & Wallin, C. (Producent). (2018-04-23). *Pennticket* [Podcast]. Hämtad från <https://www.acast.com/pennticket>

Blomberg, N., & Wallin, C. (Producent). (2017, 19 maj). *Genushäxor - #5* [Podcast]. Hämtad https://www.acast.com/pennticket_new/genushaxorna---5

Blomberg, N., & Wallin, C. (Producent). (2017, 4 juni). *Kvinna inta position! - #14* [Podcast]. Hämtad [https://www.acast.com/pennticket_new/kvinna-inta-position---](https://www.acast.com/pennticket_new/kvinna-inta-position---14)
14

Bordo, S. (1993). *Unbearable weight: Feminism, Western culture, and the body*. University of California Press: Berkeley.

Butler, J. (2005). *Könet Brinner!.* (Rosenberg, T, övers). Natur och Kultur: Stockholm.

Butler, J. (1999/2007). (Översättning av Almqvist, S.) *Genustrubbel: feminism och identitetens subversion.* (Almqvist, S, övers). Daidalos AB: Göteborg. (Originalarbete publicerat 1999).

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder.* (Nilsson, B, övers.). Liber AB: Malmö. (Originalarbete publicerat 2008)

Dahal, S. (2013). *Power, empowerment and community radio: Media by and for women in Nepal.* Women's Studies International Forum. 40, 44–55. doi: 10.1016/j.wsif.2013.05.003

Drüeke, R., & Zobl, E., (2012). *Feminist Media: Participatory Spaces, Networks and Cultural Citizenship.* [Elektronisk resurs/Electronic resource]. Hämtad från https://lnu-se-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=46VAXJO_ALMA5142535150003661&context=L&vid=primo-custom-lnu&lang=sv_SE&search_scope=Books&adaptor=Local%20Search%20Engine&tab=books&query=any,contains,feminist%20media&sortby=rank

Evans, J., Hall, S., & Nixon, S. (2013). *Representation: Second edition.* London: SAGE Publications Ltd.

Freedman, J. (2003). *Feminism- en introduktion.* Liber AB: Malmö.

Foucault, M. (1989). *The archaeology of knowledge.* Routledge:London.

Foucault, M (2002). *Sexualitetens historia 1, Viljan att veta.* (Gröndahl, B & Johansson P, M., övers). Daidalos: Göteborg.

Gemsöe, L. (2003). *Feminism.* Bilda Förlag: Stockholm.

Hall, Stuart (1997). *Foucault: Power, Knowledge and Discourse*. I Wetherell, Margaret,
Taylor, Stephanie & Yates, Simeon J. (red.) (2001). London: SAGE Publications.

Hörnqvist, M. (1996). *Foucaults maktanalys*. Carlssons Bokförlag: Stockholm.

Hörnqvist, M (2002). *En annan Foucault*. Carlssons Bokförlag: Stockholm.

Johansson, V. (2001). *Där könsmakten ändras: Om män och kvinnor i starka och svaga könsmaktsordningar*. Boréa Bokförlag: Umeå.

Jämställ.nu. (2017). *Genussystem*. Hämtad 2018-04-27, från
<http://www.jamstall.nu/fakta/genussystem/>

Lundberg, A & Werner, A. (Red.). (2016). *En introduktion till genusvetenskapliga begrepp*. Nationella sekretariatet för genusforskning: Göteborg.

Machin, D & Mayr, A (2012). *How to do critical discourse analysis*. SAGE
Publications
Limited, London.

Mottram, C. (2016). *Finding a pitch that resonates: an examination of gender and vocal authority in podcasting*. Routledge- Voice and Speech Review. 10(1), 53-69.
doi: 10.1080/23268263.2017.1282683

Nationella sekretariatet för genusforskning. (2016). *Om kön och genus*. Hämtad
2018-05-15,
från <https://www.genus.se/kunskap-om-genus/om-kon-och-genus/>

Nilsson, R. (2008) *Foucault: en introduktion*. Égalité: Malmö

Nord, L., & Strömbäck, J. (2012). *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur
AB.

Patreon. (2018). *Hej Pennticket lovers!*. 2018-05-15, från <https://www.patreon.com/pennticket>

Shaw, F. (2016). "Bitch I Said Hi": The *Bye Felipe* Campaign and Discursive Activism in Mobile Dating Apps. *Social Media + Society*, 2(4), 1-10. doi: 10.1177/2056305116672889

Stache, C.L. (2014). Advocacy and Political Potential at The Convergence of Hashtag Activism and Commerce. *Feminist Media Studies*, 15(1), 162-164. doi: 10.1080/14680777.2015.987429

Story, J. (2018). *Cultural Theory and Popular culture: An introduction*. Routledge: London och New York.

Sowards, S. & Renegar, V. (2004). The Rhetorical functions of consciousness-raising in third wave feminism. *Communication Studies* 55(4), 535-552. doi:10.1080/10510970409388637

Tiffe, R., Hoffmann, M. (2016). *Taking up sonic space: feminized vocality and podcasting as resistance*. Routledge- Feminist Media Studies. 17(1), 115-118. doi: 10.1080/14680777.2017.1261464

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet. <https://publikationer.vr.se/produkt/god-forskningssed/>

Wallin, C., & Blomberg, N. (2018-30-04). Hej Pennticket lovers! [Diskussionsforum]. Hämtad från <https://www.patreon.com/pennticket>

Wendt, H, M. & Åse, C. (2007). *Politikens paradoxer: En introduktion till feministisk politisk teori*, Lund: Academia Adacta.

Winther, J. M., Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. (Thorell, S,E, övers). Studentlitteratur: Lund. (Originalarbete publicerat 1999)